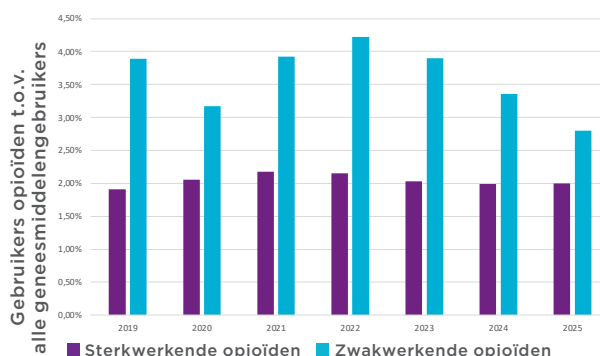

Samenvatting

Monitor Voorschrijven Huisartsen Themarapportage Opioiden 2025

Opioiden zijn sterke pijnstillers, waarvan fentanyl, morfine en oxycodon de bekendste zijn. Het zijn zeer effectieve middelen bij acute pijn, maar ze kennen ook nadelen. Met name bij langdurig gebruik kunnen nadelige effecten optreden als tolerantie en afhankelijkheid. Richtlijnen adviseren daarom terughoudendheid bij het (langdurig) voorschrijven van opioiden, zeker bij pijn die niet aan kanker is gerelateerd. Ook het voorschrijven van afgeraden vormen van opioidengebruik komt voor, bijvoorbeeld het voorschrijven van snelwerkende fentanylpreparaten zonder langwerkende opioiden.

Het gebruik van zwakwerkende opioiden blijft afnemen. In het vierde kwartaal van 2025 kreeg 2,80% van de geneesmiddelgebruikers een recept voor een zwakwerkend opioïde en 2,00% voor een sterkwerkend opioïde.

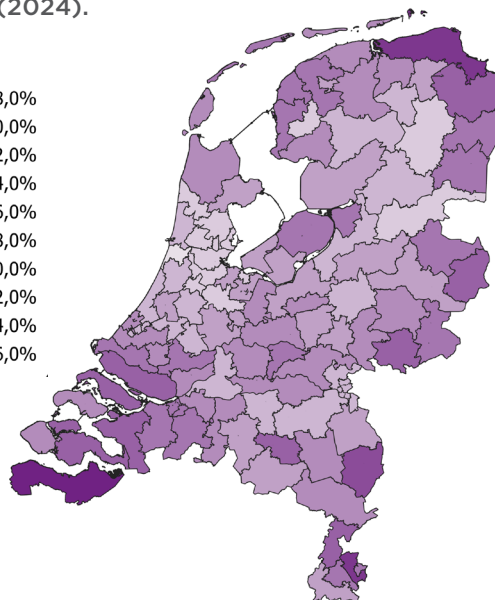
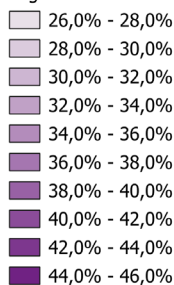

Huisartsen schrijven bij **72,2%** van de nieuwe gebruikers van sterkwerkende opioiden een langwerkend middel voor, zoals de NHG-standaard *Pijn* (2024) adviseert – een percentage dat nagenoeg gelijk is aan vorig jaar.

Voor het eerst sinds 2023 is er een lichte daling zichtbaar in het percentage langdurige (> 3 maanden) gebruikers van sterkwerkende opioiden: 34,1%, ten opzichte van 34,7% (2023) en 34,6% (2024).

Legenda

Net als eerdere jaren krijgt bijna 16% van de gebruikers van snelwerkende fentanylpreparaten geen onderhoudsbehandeling met langwerkende middelen.

Aanbevelingen voor zorgprofessionals:

- Besteed bij het starten van opioiden aandacht aan de beoogde gebruiksduur. Beperk deze en maak afspraken met de patiënt over herhaalreceptuur.
- Evalueer de effecten van opioiden bij langdurige gebruikers van opioiden en niet-kanker gerelateerde pijn. Bouw het opioïde af wanneer mogelijk. Besteed ook aandacht aan het behandelen van de (chronische) pijn op andere manieren dan met opioiden.
- Bekijk voor de eigen apotheek en huisartsen uit de omgeving op welke indicatoren actie gewenst is.
- Maak in de regio afspraken over het voorschrijven en afleveren van opioiden, bijvoorbeeld op het terrein van therapiekeuze, voorlichting en afbouwbegeleiding.